

Par IKP 2024.gada 2.ceturksnī

Situācija ekonomikā pamazām sāk uzlaboties.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem šī gada 2.ceturksnī IKP salīdzināmās cenās bija par 0,5% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumam, 2023.gada pēdējos trīs ceturkšņos IKP samazinājās, bet š.g. 1.ceturksnī pieauga par 0,1%. Joprojām saspringtās ģeopolitiskās situācijas dēļ, IKP kāpuma nelielais pieaugums š.g. 2.ceturksnī ir vērtējams pozitīvi un liecina, ka situācija ekonomikā pamazām sāk uzlaboties.

Cenu pieauguma tempi ir mērenāki nekā algu kāpums, stiprinot iedzīvotāju pirkjspēju. Mājsaimniecību patēriņa pieaugums turpina palielināties – 2.ceturksnī privātais patēriņš bija par 0,5% lielāks nekā pirms gada.

Valsts patēriņš turpina augt. 2.ceturksnī tas gada griezumā pieauga par 8,5%.

Kritums, lai arī mērenāks nekā 1.ceturksnī, turpinājās investīcijās. Ieguldījumi bruto pamatkapitāla veidošanā gada griezumā samazinājās par 5,7%. Mājokļos, ēkās un būvēs investīcijas samazinājās par 1,5%, ieguldījumi mašīnās un iekārtās samazinājās, tai skaitā transporta līdzekļos par 9,5%. Investīcijas intelektuālā īpašuma produktos samazinājās par 8,8 %.

Preču un pakalpojumu eksporta apjomus turpina ietekmēt nelabvēlīgā situācija ārējos tirgos. 2.ceturksnī eksports bija par 3,4% mazāks nekā pirms gada. Lielāks kritums bija pakalpojumu eksportam - par 6%. Preču eksporta apjomi 2.ceturksnī saruka par 2,4%. Galvenās eksporta preces bija koks un koka izstrādājumi, minerālie produkti, elektroierīces un elektroiekārtas. Arī importa apjomi šī gada 2.ceturksnī bija mazākā apjomā nekā pirms gada. Šogad 2.ceturksnī imports samazinājās par 2,9%.

Nozaru griezumā kopējā pievienotā vērtība 2. ceturksnī samazinājās par 0,1% salīdzinājumā ar pagājušā gada 2.ceturksnī. Pakalpojumu nozarēs vērojams pieaugums par 0,5%, bet ražojošām nozarēm vērojams samazinājums par 1,4%. Pretēji situācijai 1.ceturksnī, 2.ceturksnī jau vairākās privātā sektora nozarēs bija vērojami pieaugumi – informācijas un komunikācijas pakalpojumos, profesionālajos, zinātniskajos un tehniskajos pakalpojumos, kā arī izmitināšanā un ēdināšanas pakalpojumos.

Lēnām krituma tempi samazinās arī apstrādes rūpniecībā. Apstrādes rūpniecības samazinājumu galvenokārt ietekmēja kokapstrādē (-0,8%), metāla izstrādājumu ražošanā (-7%) elektronisko un optisko iekārtu ražošanā (-11,2%). Savukārt pozitīvas tendences ir novērojams pārtikas produktu ražošanā (+2%), ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā (+12,2%) un nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (+5,1%). Būvniecības nozarē pēc strauja apjoma kāpuma 2023.gadā šī gada 2.ceturksnī bija vērojams ražošanas apjomu kritums – par 1,5%.

Pakalpojumu nozarēs kopumā ražošanas apjomi šī gada 2.ceturksnī palielinājās par 0,5% salīdzinājumā ar 2023.gada 2.ceturksnī. Pieaugums novērojams IKT nozarē (+5,6%), izglītības nozarē (+6,7%), veselības un sociālās aprūpes nozarē (+6,5%), kā arī mazumtirdzniecībā, t.sk. nepārtikas preču mazumtirdzniecībā (+1,2%) un autodeģvielas pārdotajos apjomos (+3,8%).

Sagaidāms, ka ģeopolitiskā nenoteiktība un vājš ārējais pieprasījums turpinās ietekmēt ekonomisko attīstību. Visticamāk gada otrajā pusē ekonomikas izaugsmes tempi nedaudz pieaugs. Ekonomikas ministrija prognozē, ka kopumā 2024.gadā IKP varētu pieaugt 1% robežās.

